

Persbericht

De Bilt, 1 juli 2020

Fiscale prikkels noodzakelijk om Nederlanders gezonder en vitaler te maken

Stevige prijsprikkels zijn noodzakelijk om de bevolking vitaler en weerbaarder te maken. Daarmee kan gezonde voeding goedkoper worden gemaakt terwijl sterk bewerkt en industrieel geproduceerd voedsel tegelijkertijd duurder wordt. Daarom pleit de Transitiecoalitie Voedsel voor het onderbrengen van sterk bewerkt voedsel in het hoge btw-tarief, voor de invoering van een suikertaks en een vleestaks en voor het verlagen van de btw op groenten en fruit. Alleen zo kan worden voorkomen dat fastfood het nieuwe roken wordt. Bovendien kunnen daarmee de maatschappelijke kosten die met ongezonde eetpatronen gepaard gaan, flink worden verlaagd. Nu bedragen die jaarlijks € 8,8 miljard per jaar.

Overheid schiet tekort

De Transitiecoalitie Voedsel komt met deze aanbevelingen omdat de overheid op dit terrein ernstig tekortschiet. Zowel in de recente nota van het ministerie van VWS over een brede kijk op gezondheid als in de eerste tussenbalans van het preventieakkoord blijven krachtige maatregelen om gezonde voeding te stimuleren achterwege. Willem Lageweg, directeur-kwartiermaker van de Transitiecoalitie Voedsel: 'de overheid blijft te veel hangen in voorlichting en vrijblijvende convenanten. En dat terwijl de coronacrisis ons heeft geleerd dat er veel meer aandacht nodig is voor preventieve gezondheid. Vooral mensen met een ongezonde leefstijl en slechte voedingsgewoonten zijn onder de slachtoffers sterk oververtegenwoordigd. Volgens de voorspellingen zal het aantal mensen met leefstijl en voedsel gerelateerde ziekten bij ongewijzigd beleid sterk blijven toenemen. Op het gebied van voeding is het daarom hoog tijd voor krachtige maatregelen'.

Lageweg: 'we zijn de afgelopen veertig jaar aan de snelle hap verslaafd geraakt, en gemaakt. Het gaat om fastfood en om industrieel bewerkt voedsel, om producten die snel verteren. Er verschijnt momenteel veel onderzoek over de impact hiervan op de toename van obesitas en andere ziekten. Die snelle hap verstoort de insulinehuishouding, waardoor je weer sneller trek krijgt en dus meer gaat eten'. De consumptie van energierijk en sterk bewerkt voedsel draagt bij aan obesitas en andere ziekten, aldus een groep Europese wetenschappers dit voorjaar ter voorbereiding op de Europese "Van boer tot bord" strategie over voedselbeleid. In die strategie stimuleert EU Commissaris Frans Timmermans de EU-lidstaten om met fiscale maatregelen consumenten te prikkelen om gezonder en duurzamer te gaan eten.

Maatschappelijke kosten

Ongezond voedsel is nu veel te goedkoop omdat de maatschappelijke kosten van ongezond voedsel niet in de marktprijs worden meegenomen. Volgens een recent PWC-rapport bedragen die maatschappelijke kosten in ons land inmiddels € 8,8 mld. per jaar. Die kosten betalen we als samenleving nu via o.a. hoge zorgpremies. Door die kosten meteen in de voedselprijs te verwerken worden ongezonde producten minder geconsumeerd, worden mensen dus gezonder en kunnen de zorgpremies omlaag.

Fiscale maatregelen

In het Nederlandse beleid wordt nog nauwelijks aandacht besteed aan ongezonde eetgewoonten. Weliswaar adviseert de 'Schijf van Vijf' om vooral vers en gevarieerd te eten, maar in het preventieakkoord dat staatssecretaris Blokhuis met o.a. de voedingsindustrie en de supermarkten heeft afgesloten, gaat het niet over sterk bewerkt voedsel. En in het Akkoord Verbetering Productsamenstelling gaat het alleen om suiker, verzadigd vet en zout, en niet over bijvoorbeeld koolhydraten, eiwitten en vezels. Alsof men nog bezig is met de voedingswetenschap van tien jaar geleden.

Bovendien zijn beide akkoorden veel te vrijblijvend.

In een recente VWS-nota over een brede aanpak van gezondheidsbeleid zou je verwachten dat er – met de ervaringen van de coronacrisis - veel aandacht zou zijn voor voeding. Niets daarvan.

Hoog tijd om sterk bewerkt voedsel net als bijvoorbeeld alcohol onder het hoge btw-tarief te brengen. Als lidstaat hebben we in Europa de mogelijkheid om daar inhoud aan te geven. Tegelijkertijd is verlaging van het btw-tarief voor groenten en fruit op zijn plaats, evenals de invoering van een suikertaks en een vleestaks. Fiscale maatregelen zijn een belangrijk signaal om ons gedrag te beïnvloeden, zoals dat ook gebeurt bij genotsmiddelen, rookwaren en energie. Alle reden dit nu ook te gaan doen bij voeding, een van de belangrijkste bronnen voor onze volksgezondheid, aldus de Transitiecoalitie Voedsel.

Voor meer informatie:

Kwartiermaker Willem Lageweg | willem@transitiecoalitievoedsel of 06-51294777

Over de Transitiecoalitie Voedsel

De Transitiecoalitie Voedsel (TcV) is een breed samenwerkingsverband van ca 200 voorlopers uit de wereld van landbouw, voedsel, natuur en gezondheid. Als coalitie van transitiedoeners en transitiedenkers werken wij aan een landbouw- en voedselsysteem waarin gezondheid, duurzaamheid, transparantie en eerlijke prijzen (true price/true value) voorop staan. Ons gemeenschappelijke doel is het realiseren van een gezond leven op een gezonde planeet. Voor iedereen. Met Nederland als voortrekker van de hiervoor noodzakelijke omslag in het mondiale landbouw- en voedselsysteem.

Onze speerpuntthema's zijn o.a. truecost/trueprice, bodem, korte ketens, bundeling vernieuwende boerennetwerken, kennis en innovatie, gezonde en duurzame voeding, voedselomgeving en eiwittransitie.

Belangrijke leden/partners zijn o.a. diverse ondernemers in de wereld van gezond en duurzaam voedsel (zoals Koppert Cress, Eosta, Kipster, Hutten Catering, Betuwse Fruitmotor, Food Basics, Antropia, InStock), een groeiende groep vernieuwende boerennetwerken (zoals Herenboeren, Netwerk Natuurinclusieve Landbouw, Federatie Agro Ecologische Boeren, Vereniging Biologisch Dynamische Landbouw, CSA Netwerk Nederland en Stichting Voedselbossen), Commonland/Wij.land, Louis Bolk Instituut, Centrum Landbouw en Milieu, Questionmark, Slow Food Movement, Dutch Cuisine, Voeding Leeft, Triodosbank, diverse onderwijsinstellingen zoals HAS Den Bosch, Aeres Hogeschool en Universiteit Utrecht, NGO's zoals Hivos, Natuur & Milieu, Dierenbescherming en overheden zoals de gemeente Ede en de provincie Zuid Holland.